



Kivi-juhlien teatteritaiteen laajan  
oppimäärän opetussuunnitelma

Lea Hirvasniemi-Haverinen /2011

# Sisällysluettelo

<b>1 Yleistä.....</b>	<b>3</b>
1.1 Laki taiteen perusopetuksesta.....	3
1.2 Kivi-juhlat ry.....	3
1.3 Kivi-juhlien toiminta-ajatus.....	3
1.4 Kivi-juhlien arvot.....	4
<b>2 Opetuksen toteuttaminen.....</b>	<b>4</b>
2.1 Oppimisympäristö ja työtavat.....	4
2.2 Oppimiskäsitys ja pedagogiikka.....	5
2.3 Oppilaaksi ottaminen.....	5
<b>3 Opetuksen rakenne ja laajuus.....</b>	<b>6</b>
3.1 Perusopinnot.....	6
3.2 Syventävät opinnot .....	6
<b>4 Opetuksen tavoitteet ja sisällöt.....</b>	<b>7</b>
4.1 Perusopinnot.....	7
4.2 Syventävät opinnot.....	9
<b>5 Yhteistyö.....</b>	<b>10</b>
5.1 Yhteistyö huoltajien kanssa.....	10
5.2 Yhteistyö muiden tahojen kanssa.....	10
<b>6 Arviointi .....</b>	<b>10</b>
6.1 Oppilaitoksen itsearviointi.....	10
6.2 Oppilaan arviointi.....	10
6.3 Todistus.....	11

# **1 Yleistä**

## **1.1 Laki taiteen perusopetuksesta**

Taiteen perusopetus on tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää, ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteen alojen opetusta, joka samalla antaa oppilaille valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua asianomaiseen taiteen alan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen. Taiteen perusopetuksen yhteydessä voidaan järjestää myös muuta taiteen edistämiseen liittyvää toimintaa.

## **1.2 Kivi-juhlat ry**

### **Taaborinvuorella, Nurmijärven Palojoella**

Nurmijärven Kivi-juhlat ry. on tehnyt Aleksis Kiven tuotantoa tunnetuksi yhtäjaksoisesti yli 50 vuoden ajan. Kivi-juhlat on maamme vanhin harrastaja- ja talkoovoimin toteutettu kesätapahtuma, joka on järjestetty vuodesta 1953 alkaen.

Perinteinen esityspaikka on Kiven lapsuuden leikkipaikka Taaborinvuori. Kivi antoi mäntyiselle kalliolle nimen ja sieltä löytyvät yhä kansalliskirjailijamme lapsuuden keinumännyt ja leikkikirkko. Kivi-juhlat tarjoaa tunnelmallisessa museoympäristössä aitoa, sydämellä tehtyä teatteria, joka kuvaa suomalaisen ihmisluonnon sisukkuutta ja viljelee maanläheistä huumoria. Nousevaan katsomoomme mahtuu yli 1000 katsojaa.

Kivi-juhlien ohjelmistossa on ollut Aleksis Kiven tuotantoa lukuisina sovituksina: Seitsemän veljestä, Nummisuutarit, Kihlaus, Vuoripeikot, Olviretki, jne. Ohjaajina ovat olleet mm. Vilho Siivola, Ari Laine, Mikko Majanlahti, Mikko Viherjuuri, Väinö Lahti, Arto Myllärinen, Markku Savolainen, Paavo Liski ja Katriina Honkanen, Antti Sevanto ja Kai Lehtinen.

## **1.3 Kivi-juhlien toiminta-ajatus**

Kivi-juhlat ry:n tarkoituksena on Aleksis Kiven perinteen vaaliminen ja Kiven tuotannon, elämän, sekä aikakauden tunnetuksi tekeminen taiteen eri ilmaisukeinoin järjestämällä Kivi-juhlia sekä muita Kiveä ja Kiven tuotantoa tunnetuksi tekeviä tilaisuuksia.

Teatterikouluna Kivi-juhlat ry tarjoaa oppilaille paikan, missä voi turvallisesti harjoittaa ja kehittää

omia taitojaan, iloita onnistumisestaan sekä kuulumisestaan omaan ryhmään ja koko yhteisöön. Oppilas saa osallistua esitysten valmistamiseen liittyviin taiteellisiin prosesseihin ja asettaa itselleen haasteita ja tavoitteita, joiden saavuttaminen vaatii sitoutumista ja pitkäjänteistä harjoittelua.

## **1.4 Kivi-juhlien arvot**

### **Kunnioita, luota, luo**

#### **Kunnioita**

Kunnioittamisella tarkoitamme toimintatapaa, joka perustuu toisen ihmisen kunnioittamiseen ja kannustamiseen. Puhalletaan yhteen hiileen ja meillä on sama päämäärä. Jokaista arvostetaan omana itsenään ja yksilön kasvua tuetaan. Luonnollisesti kunnioitetaan ja arvostetaan myös perinteitä.

#### **Luota**

Luottamisella tarkoitamme sitä, että luotamme omiin kykyihimme. Luottaminen on meille myös sitoutumista aikatauluihin, maksuihin ja sovittuihin päämääriin. Arvostamme ammattitaitoa sekä tavoitteisiin sitoutumista ja reilua yhteispeliä. Voittoa emme tavoittele, vaan käytämme tulot toiminnan kehittämiseen. Toimintamme ja päätöksenteko on avointa ja läpinäkyvää.

#### **Luo**

Arvostamme uusille ajatuksille avointa mielikuvitusta. Vaalimme luovuutta, aitoa harrastamista sekä uskallusta kokeilla uutta. Ohjelmiston pidämme monipuolisena, unohtamatta Kiven perintöä ja suomalaista kulttuuria. Otamme huomioon erilaiset tekijä- ja katsojaryhmät.

## **2 Opetuksen toteuttaminen**

### **2.1 Oppimisympäristö ja työtavat**

Oppimisympäristö on fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen tila, jossa oppiminen tapahtuu. Käsitys ihmisestä ja oppimisesta on myös osa oppimisympäristöä. Fyysinen oppimisympäristö on Lukkarin koulun luokkatila ja Klaukkalan yläkoulun auditorio. Tämän lisäksi opetusta voidaan antaa myös Nurmijärven Palojoen Taaborinvuorella lumettomaan aikaan. Oppimisympäristönä ovat myös erilaiset esiintymispaikat ja teatterivierailut.

Psyykkinen oppimisympäristö on Kivi-juhlien ilmapiiri, jossa on ilo työskennellä. Kivi-juhlilla kannustetaan, innostetaan ja tarjotaan haasteita. Teatteritaiteen opiskelu tapahtuu ryhmässä, ja sitä opiskellaan kokien, kokeillen, toimien ja toimintaa reflektoiden. Keskeisintä on ilmaisu- ja havaintokyvyn harjoittaminen. Oppilaiden kanssa harjoitellaan tiedon hankkimista ja prosessoimista.

## **2.2 Oppimiskäsitys ja pedagogiikka**

Opetus perustuu käsitykseen ihmisestä, joka on aktiivinen ja omatoiminen ja joka toimii vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa ja oppii tästä vuorovaikutuksesta.

Opetuksen tavoitteena on, että oppilas oppii hyödyntämään aiempaa kokemusta teatteri-ilmaisussaan. Häntä ohjataan asettamaan itse ongelmia, etsimään ratkaisuja niihin ja suhtautumaan kriittisesti tietoon. Oppilas prosessoi aktiivisesti omia kokemuksiaan ja antaa niille merkityssisältöjä. Oppilas opetetaan myös arvioimaan työskentelyään vuorovaikutteisessa opetustilanteessa.

Pyrkimyksenä on, että oppilaista kasvaa oma-aloitteisia, itseensä uskovia, joustavia persoonia, jotka sietävät epävarmuutta ja sopeutuvat uusiin tilanteisiin.

Teatteritaiteen perusopetuksen lähtökohtana on teatteri esittävänä taiteena. Opetuksessa painottuu teatteriesityksen valmistaminen ja teatterin eri osa-alueiden ymmärtäminen. Opetus nähdään ryhmässä tapahtuvana toimintana.

Opetus on pitkäjänteistä ja vuosittain syvenevää. Opetus alkaa ohjatuista leikeistä ja syvenee teatteriesityksen valmistamiseen, jossa korostetaan oppilaan omaa ajattelua, vastuuta ja sitoutumista.

## **2.3 Oppilaaksi ottaminen**

Uusia oppilaita otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä toukokuun viimeisellä viikolla ( ma – pe ). Myös tammikuun alusta voidaan ottaa uusia oppilaita, mikäli ryhmissä on tilaa. Jatko-ilmoitus seuraavan vuoden opintoihin jätetään huhtikuun loppuun mennessä.

Jos uudella oppilaalla on aiempia teatteritaiteen opintoja, neuvotellaan yhdessä vanhempien kanssa miltä tasolta hän jatkaa opintojaan Kivi-juhlilla.

Opetus on maksullista oppilaalle. Opetus maksaa 240e / lukuvuosi. Hintaa tarkistetaan vuosittain. Vapaaoppilaspaikkoja tai maksun alennuksia haetaan Kivi-juhlien johtokunnalta. Maksunalennuksilla minimoidaan taloudelliset esteet osallistua opetukseen.

### 3 Opetuksen rakenne ja laajuus

Kivi-juhlien teatteritaiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukainen laajuus on 1300 tuntia. Se jakautuu 540 tunnin perusopintoihin ja 760 tunnin syventäviin opintoihin. Oppitunnin pituus on 45 minuuttia.

Opinnot voi aloittaa 7 – 16-vuotiaana. Lukuvuosi alkaa syyskuussa ja päättyy toukokuussa. Opetusta tarjotaan säännöllisesti viikottain. Tämän lisäksi opetusta tarjotaan erillisinä kursseina. Opetus kestää 10 vuotta.

#### 3.1 Perusopinnot

Aloitusikä 7 – 16 vuotta

Taso	Kesto= tuntia/ vuosi
1	64 = P1
2	64 = P2
3	64 = P3
4	96 = P4
5	120 = P5
6	132 = P6
yhteensä	540

#### 3.2 Syventävät opinnot

Taso	Kesto= tuntia/ vuosi
1s	120=S1
2s	120=S2
3s	120=S3
4s	150=S4
5s	250=S5
yhteensä	760

Perusopinnot ja syventävät opinnot ovat yhteensä 1300 tuntia.

## 4 Opetuksen tavoitteet ja sisällöt

### Opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt

Opetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan luovuutta, emotionaalista ja esteettistä kasvua ja kykyä pitkäjänteiseen työskentelyyn. Oppilaan myönteisen minäkuvan kehittyminen ja itsetunnon kasvu ovat keskiössä. Opetuksessa syvennetään teatteritaiteen ymmärrystä sekä kykyä kokea iloa omasta ja muiden työskentelystä ja esityksistä. Oppilaat tutustuvat teatteritaiteen historiaan, sen nykymuotoihin, ja saavat mahdollisuuden luoda uutta.

Tämän lisäksi oppilaat opiskelevat teatteritaidetta suomalaiseen kulttuuriin suuntautuneena: Kalevala, Aleksis Kiven tuotanto, runot, arvoitukset ja sananlaskut, Kiven aikalaisten teokset ja kansansadut, klassikkonäytelmät, taidekuvat esityksen lähtökohtana, suomalaiset säveltäjät esityksen lähtökohtana läpäisevät kaikki ryhmät. Opintojen aikana oppilaat käyvät katsomassa vuosittain vähintään yhden teatteriesityksen.

Perusopintojen keskeisin sisältö on tutkia roolihenkilön toimintaa. Samalla tutkitaan, miten kuvitteellinen tarina rakentuu ja välittyy katsojalle. Syventävät opinnot painottuvat teatteritaiteeseen liittyvien tietojen ja taitojen omaksumiseen.

### 4.1 Perusopinnot

**P1** (64 h)

#### Ryhmässä toimiminen

**Tavoitteet:** Kyky toimia ryhmässä, toisten kunnioittaminen, keskittymiskyvyn kehittyminen, roolihenkilönä toimiminen sadut ja kansansadut huomioiden.

**Sisällöt:** Teatterileikki, aistiharjoitukset, pelit, sadut, suomalaiset kansansadut, pienimuotoinen esitys.

*Arvioidaan ryhmässä toimimista.*

**P2** (64h)

#### Tarinan kertominen

**Tavoitteet:** Omien ja muiden ideoiden kunnioittaminen, katsottavana oleminen, tarinan rakenne. (alku-keskikohta-loppu)

**Sisällöt:** Improvisaatio, pelit, aistiharjoitukset, kertominen, roolihenkilö, pienimuotoinen esitys.

Millaisia tarinoita Aleksis Kivi kertoo?

*Arvioidaan kykyä toimia ryhmässä.*

### **P3 (64h)**

#### **Roolissa toimiminen**

**Tavoitteet:** Roolihenkilönä oleminen erilaisissa pikku esityksissä, roolihenkilön merkitys. Sananlaskut ja arvoitukset läpäisemässä opetusta.

**Sisällöt:** Harjoitellaan erilaisissa rooleissa olemista. Aleksis Kiven kirjoittamat roolihenkilöt. Kohtauksia Aleksis Kiven kirjoittamista näytelmistä. Improvisaatio. Esitys, jota esitetään ainakin kaksi kertaa.

*Arvioidaan oppilaan kykyä pitää yllä roolia esityksessä.*

### **P4 (96h)**

#### **Juoni ja tarina ja muita käsitteitä teatterissa**

**Tavoitteet:** Käsitteiden *juoni* ja *tarina* ymmärtäminen, puvustus, lavastus, valo, äänimaailma.

**Sisällöt:** Oma tarina esitykseksi. Käsitteet tutuiksi. Improvisaatio, statusharjoitukset.

*Arvioidaan käsitteiden juoni ja tarina ymmärtämistä.*

### **P5 (120h)**

#### **Näyttelijän työ**

**Tavoitteet:** Fyysisen ilmaisun kehittäminen, äänenkäytön harjoittelu, roolihenkilöiden väliset suhteet, ajattelun näkyväksi tekeminen. Runot.

**Sisällöt:** Äänenkäyttö harjoitteet, pelit, fyysisen ilmaisun harjoitteet, statusharjoitukset. Joku Aleksis Kiven runoista. Muita suomalaisia runoja. Esityksen valmistaminen.

*Arvioinnissa kiinnitetään huomiota äänen käyttöön, fyysiseen ilmaisuun ja näyttelijöiden välisiin suhteisiin.*

### **P6 (120h)**

#### **Päättötyö**

**Tavoitteet:** Opittujen tietojen ja taitojen yhdistäminen. Valmiin näytelmätekstin lukeminen ja analysoiminen.

**Sisältö:** Esityksen tekeminen joko valmiista tekstistä tai improvisoiden. Esimerkiksi joku Aleksis Kiven näytelmistä (tai osa näytelmästä) 10.10. esitettäväksi (myös muu teksti mahdollinen).

*Arvioidaan päättötyötä sanallisesti ja kirjallisesti. Kaksi arvioijaa.*



## 4.2 Syventävät opinnot

**S1** (120h)

### Näytelmäteksti

**Tavoitteet:** Tuottaa eri tavoilla tekstiä näyttämölle.

**Sisällöt:** Oppilaat kirjoittavat pieniä näytelmiä ja esittävät ne.

*Arvioidaan pieniä näytelmiä näyttämöllä.*

**S2** (150h)

### Ohjaaminen

**Tavoitteet:** Ymmärtää ohjaajan työtä ja harjoitella näyttelijän ja ohjaajan välistä vuorovaikutussuhdetta.

**Sisällöt:** Oppilaat harjoittelevat pienryhmissä ohjaamista. Oppilaat esittävät piennäytelmiään.

*Arvioidaan yhteistyön onnistumista.*

**S3** (250h)

### Näytteleminen

**Tavoitteet:** Harjoitellaan isompi esityskokonaisuus näyttämölle. (10.10. tai joku muu suomalaiselle kulttuurille tärkeä päivä)

**Sisällöt:** Kalevala tai Aleksis Kiven tekstit, näyttelijäntyö, pelit ja leikit.

*Arvioidaan kokonaisuuden onnistuminen.*

**S4** (150h)

### Teatterihistoria

**Tavoitteet:** Tuntee keskeisimpiä näytelmäkirjallisuuden klassikoita Aleksis Kiven lisäksi.

**Sisällöt:** Oppilaat perehtyvät johonkin teatterihistorian vaiheeseen ja valmistavat siitä esityksen.

*Arvioidaan tietojen itsenäistä hankkimista ja soveltamista.*

**S5** (150h)

### Osallistava teatteri

**Tavoitteet:** Ymmärtää teatterin olevan kehittyvä taidemuoto.

**Sisällöt:** Oppilaat perehtyvät johonkin osallistavan teatterin muotoon ja valmistavat siitä pienen esityksen.

*Arvioidaan tietojen hankkimista ja soveltamista.*

**S6 (220h)**

**Esitys omien kokemusten pohjalta.**

**Tavoite:** Syventää taitojaan ja käyttää omia kokemuksia taiteellisen työn lähtökohtana.

**Sisällöt:** Teatteriesityksen ideointi, suunnittelu ja toteutus ryhmässä sekä kirjallisen raportin tekeminen, jossa oppilaat arvioivat osaamistaan.

*Arvioidaan itsenäistä työskentelyä, opittujen taitojen hyväksikäyttöä ja persoonallista taiteellista ilmaisua. Lisäksi kahden arvioitsijan laatima kirjallinen kuvaus päättötyöstä ja osaamisesta syventävissä opinnoissa.*

## **5 Yhteistyö**

### **5.1 Yhteistyö huoltajien kanssa**

Yhteistyö oppilaiden vanhempien kanssa toteutuu vanhempainvarteissa ja lähettämällä tiedotteita toiminnasta oppilaiden vanhemmille. Vanhempainvartti järjestetään kerran vuodessa, pyydettyä useamminkin. Oppilaiden vanhemmat kutsutaan myös lasten esityksiä katsomaan ja syksyisin järjestetään vanhempainilta pienimuotoisen esityksen yhteydessä.

### **5.2 Yhteistyö muiden tahojen kanssa**

Taiteen perusopetusryhmät tekevät yhteistyötä Nurmijärven kunnan kulttuuritoimen ja koulutoimen kanssa erilaisten tapahtumien kautta. Yhteisiä projekteja tehdään Nurmijärven Musiikkiopiston, Tanssiopiston ja Kuvataidekoulun kanssa. Nurmijärven seurakunta ja koulut ovat myös yhteistyökumppaneita.

## **6 Arviointi**

### **6.1 Oppilaitoksen itsearviointi**

Opetusta tulee arvioida itse ja pyytää myös palautetta opiskelijoilta. Tämä on paras tie opettamisen kehittämiseen. Palautteen tulee kohdistua opettamiseen, ei henkilöön. Tavoitteena on kriittinen, rakentava palaute.

### **6.2 Oppilaan arviointi**

Arvioinnin kohteet sovitaan ryhmän kanssa yhdessä aina lukukausien alussa. Niiden toteutumista tarkastellaan lukukausien lopussa. Arviointi kohdistuu siihen, mitä oppilas osaa. Arvioinnin tulee

tukea oppilaan itsetunnon ja ilmaisuvalmiuksien kehittymistä. Arviointi on säännöllistä ja oppilaan on saatava palautetta oppimistilanteissa. Arviointi kohdistuu prosessiin ja lopputulokseen.

Lukukauden päätteeksi oppilas saa osallistumistodistuksen, jossa mainitaan mitä asioita on opiskeltu. Perusopintojen lopuksi oppilas saa päättötodistuksen ja kahden arvioitsijan laatiman kirjallisen kuvauksen päättötyöstä sekä osaamisestaan perusopinnoissa.

Syventävien opintojen päättötyön arvosana-asteikko on:

Erinomainen 5

Kiitettävä 4

Hyvä 3

Tyydyttävä 2

Hyväksytty 1

Perusopintojen ja syventävien opintojen päättötodistukseen vaaditaan opetussuunnitelman mukaisen tuntimäärän suorittaminen sekä päättötyön tekeminen.

### **6.3 Todistus**

Teatteritaiteen perusopetuksesta oppilas saa osallistumistodistuksen vuosittain. Laajan oppimäärän perusopetuksen päättötodistus annetaan, kun oppilas on suorittanut perusopinnot. Laajan oppimäärän syventävien opintojen päättötodistuksen oppilas saa suoritettuaan syventävät opinnot.

Osallistumistodistus, teatteritaiteen laaja oppimäärä

- Kivi-juhlat
- Osallistumistodistus teatteritaiteen opetukseen
- Opiskelijan nimi ja henkilötunnus
- Oppilas on suorittanut taiteen perusopintoja \_\_\_\_\_ tuntia.
- Opettajan allekirjoitus ja opetetut asiat
- Koulutus perustuu Lakiin taiteen perusopetuksesta ja on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti

#### **Teatteritaiteen laajan oppimäärän perusopetuksen päättötodistus**

- Kivi-juhlat, teatteritaiteen opetus
- Teatteritaiteen perusopetus, laaja oppimäärä
- Opiskelijan nimi ja henkilötunnus
- Oppilas on suorittanut taiteen perusopintoja 540 tuntia

- Oppilaan päättötodistus, sanallinen arvio, suorituksen ajankohta
- Projektit
- Rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- Koulutus perustuu Lakiin taiteen perusopetuksesta
- Koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

### **Teatteritaiteen laajan oppimäärän syventävien opintojen päättötodistus**

- Kivi-juhlat, teatteritaiteen opetus
- Teatteritaiteen perusopetus, laaja oppimäärä
- Opiskelijan nimi ja henkilötunnus
- Oppilas on suorittanut taiteen perusopintoja 1300 tuntia
- Oppilaan päättösuoritus, arvosana, sanallinen arvio, suorituksen ajankohta
- Projektit, joihin oppilas on osallistunut
- Rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- koulutus perustuu Lakiin taiteen perusopetuksesta
- Koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti
- arvosana-asteikko 1-5

Syventävien opintojen päättötodistus on samalla todistus koko teatteritaiteen perusopetuksen laajan oppimäärän suorittamisesta.